

Vegetatie ontwikkeling Fochteloerveen 1993 -2014

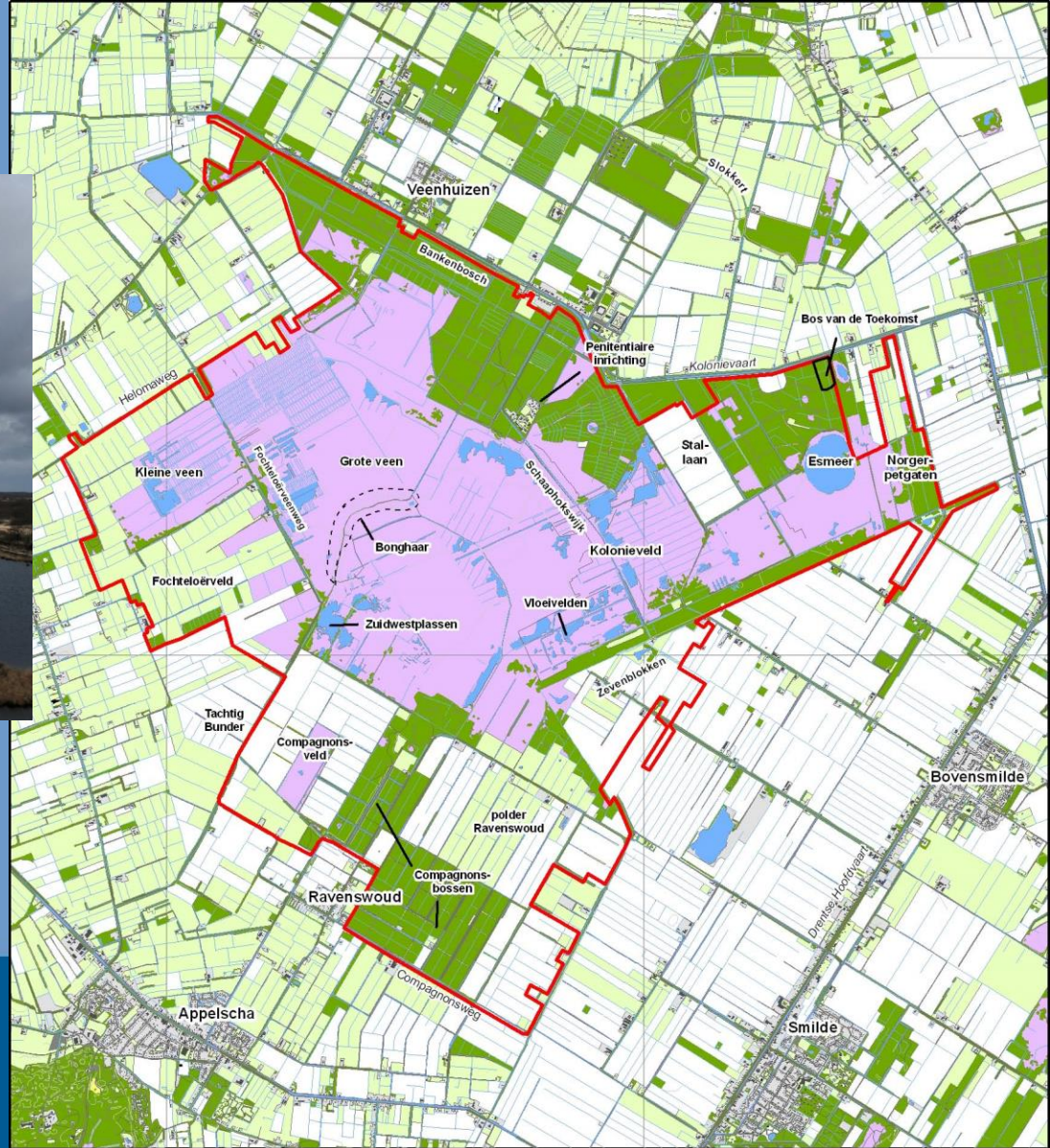
Roel Douwes 13-2-2015

Overzichtsbeeld vanaf de
uitkijktoren:
links centrale compartimenten

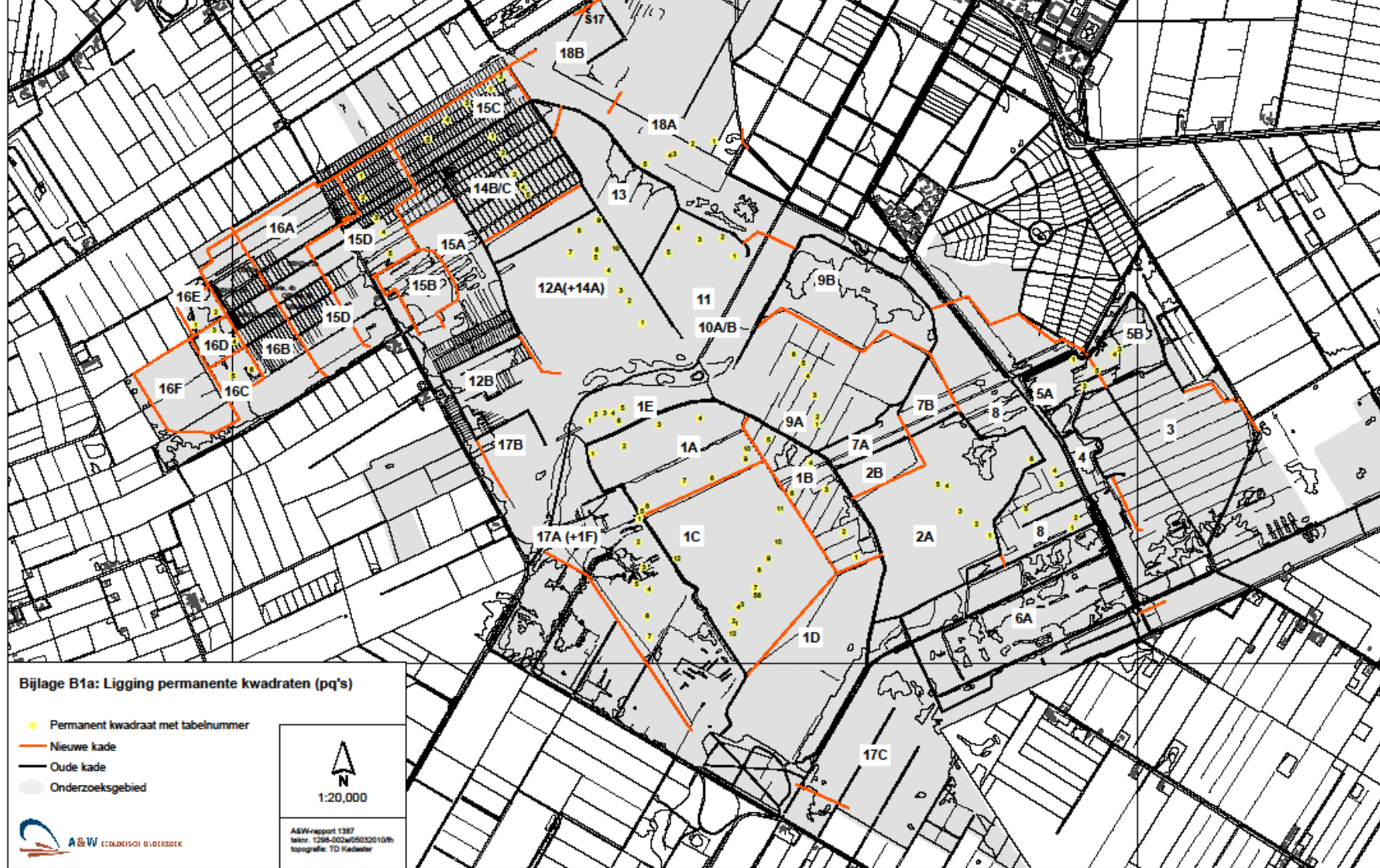

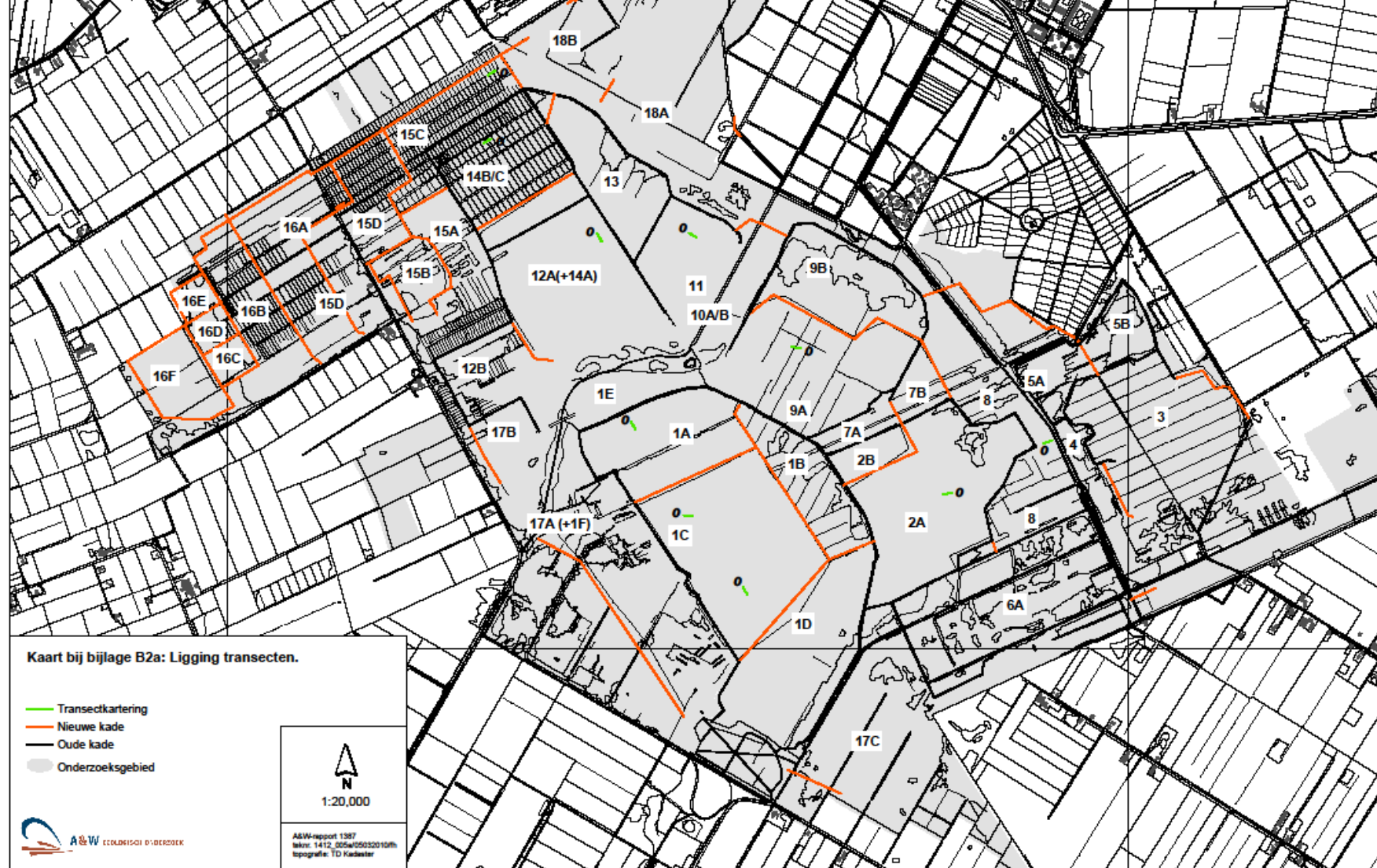
Vegetatiemonitoring Fochteloerveen

- 105 (119) PQ's (2x2m), opgenomen tussen 1999 -2011 (schaal van Londo)
- 10 veenmos transecten (50x2m): bedekking afzonderlijke veenmossoorten en groepen veenmossen (bultvormers, slenksoorten, natte heide soorten, minerotrafente soorten)
- Vegetatiekarteringen op basis van luchtfoto's in 1992, 2002, 2014

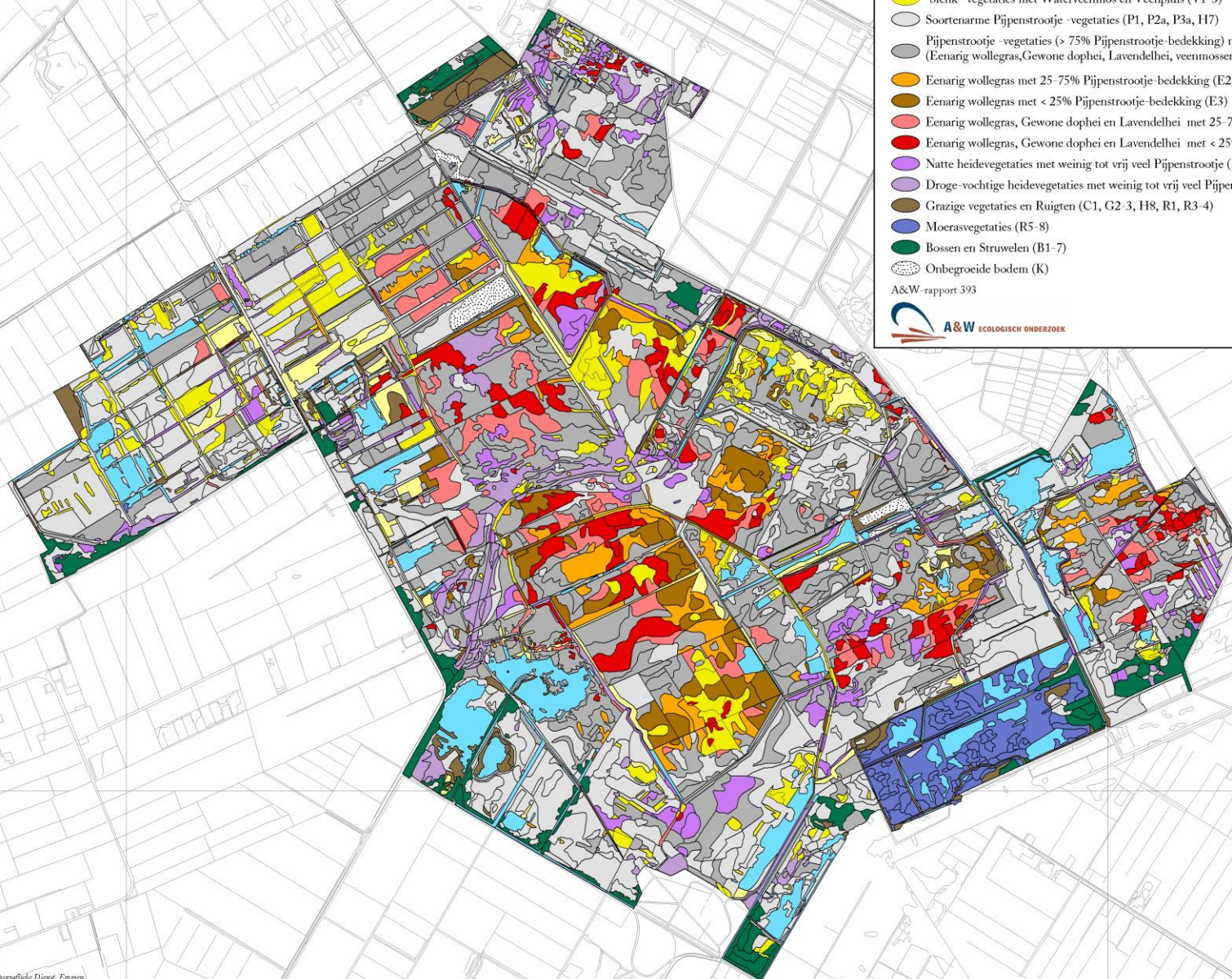

- Soortnaam vegetaties met Waterveenmos en Veenpauze (V1-3)
  - Soortnaam Pijpenstrootje-vegetaties (P1, P2a, P3a, H7)
  - Pijpenstrootje-vegetaties (> 75% Pijpenstrootje-bedeckking) met een lage bedekking aan heide- en hoogveensoorten (Eenarig wollegras, Gewone dophei, Lavendelhei, veenmossen e.d.) (P2b, P3b, D1, E1, H1, H4-5.m1)
  - Eenarig wollegras met 25-75% Pijpenstrootje-bedeckking (E2)
  - Eenarig wollegras met < 25% Pijpenstrootje-bedeckking (E3)
  - Eenarig wollegras, Gewone dophei en Lavendelhei met 25-75% Pijpenstrootje-bedeckking (D2)
  - Eenarig wollegras, Gewone dophei en Lavendelhei met < 25% Pijpenstrootje-bedeckking (D3-4)
  - Natte heidevegetaties met weinig tot vrij veel Pijpenstrootje (H2-3)
  - Droge-vochtige heidevegetaties met weinig tot vrij veel Pijpenstrootje (H4-5, H4-5.m1, H4-5.m2)
  - Grazige vegetaties en Ruigten (C1, G2-3, H8, R1, R3-4)
  - Moerasvegetaties (R5-8)
  - Bossen en Struwelen (B1-7)
  - Onbegroeide bodem (K)
- A&W-rapport 393

N
1:20.000

Tobem-2015-001a-05/06/2015

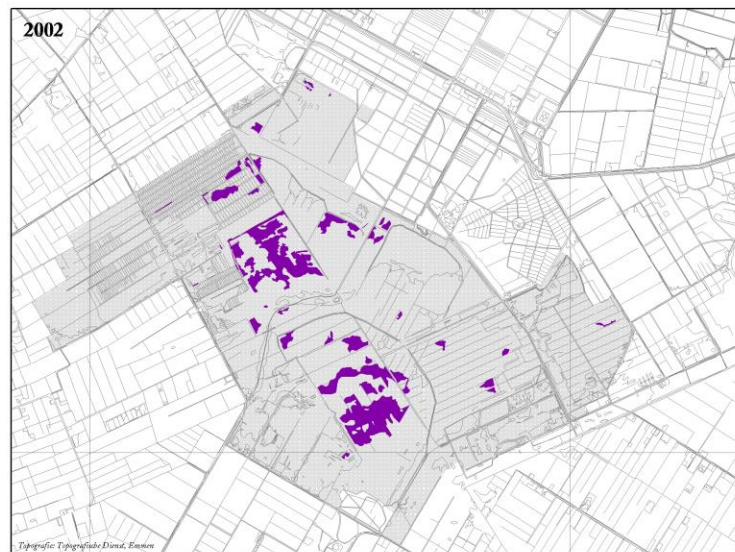
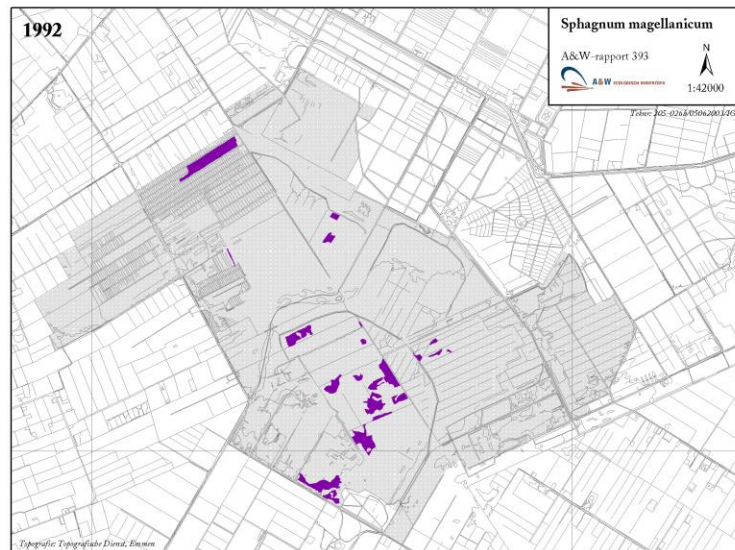

Hoogveenveenmos

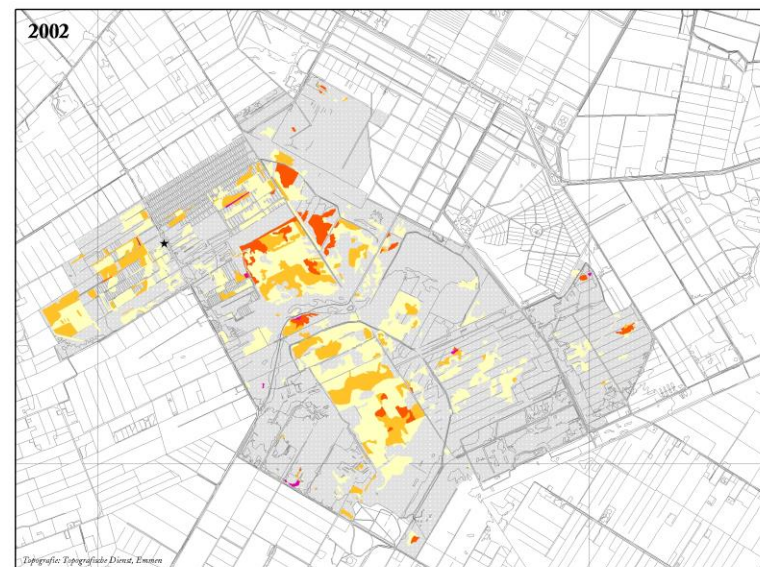
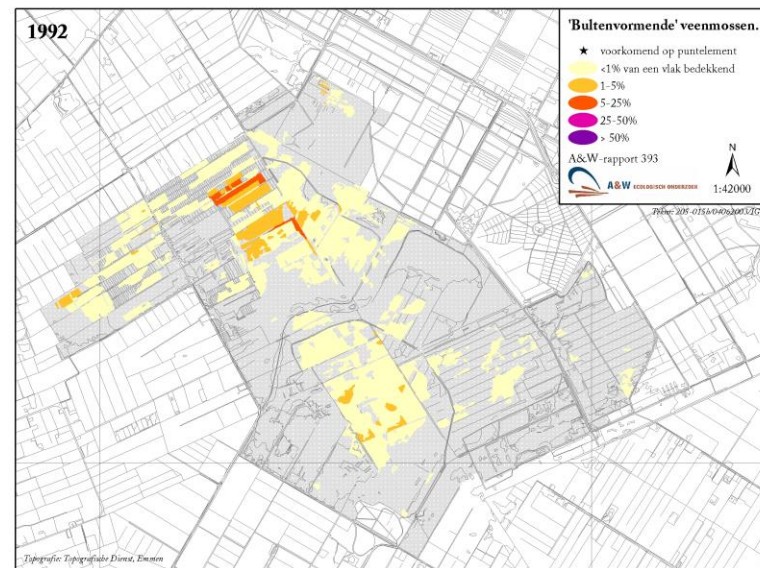
Natuurmonumenten

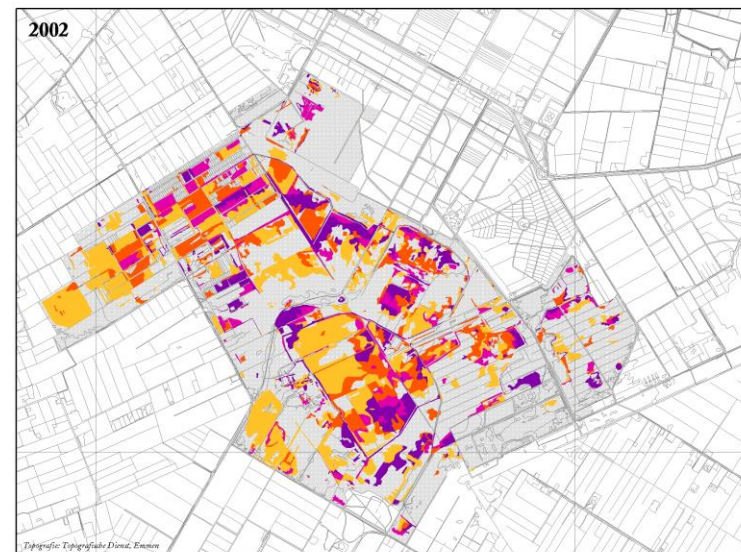
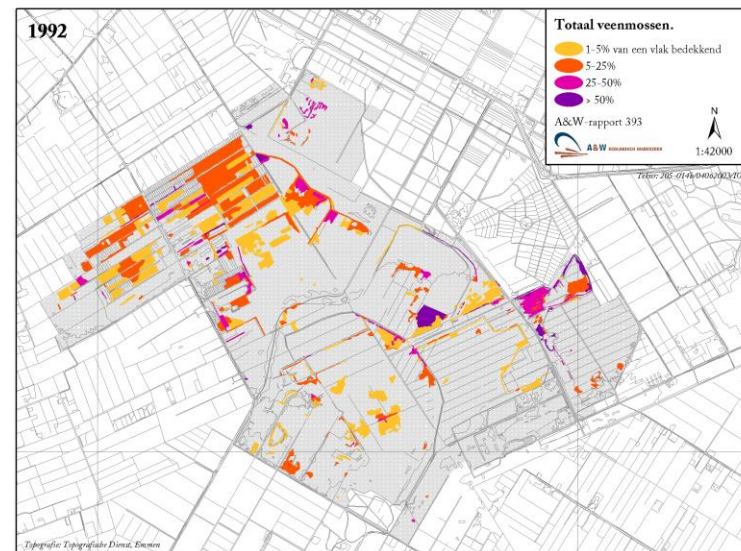

Bultvormers: van links naar rechts hoogveenveenmos, stijf veenmos, wrattig veenmos. Niet afgebeeld: rood veenmos.

Fraai veenmos

Glanzend veenmos

Waterveenmos

Stijf veenmos

Bruin veenmos

Gewoon veenmos

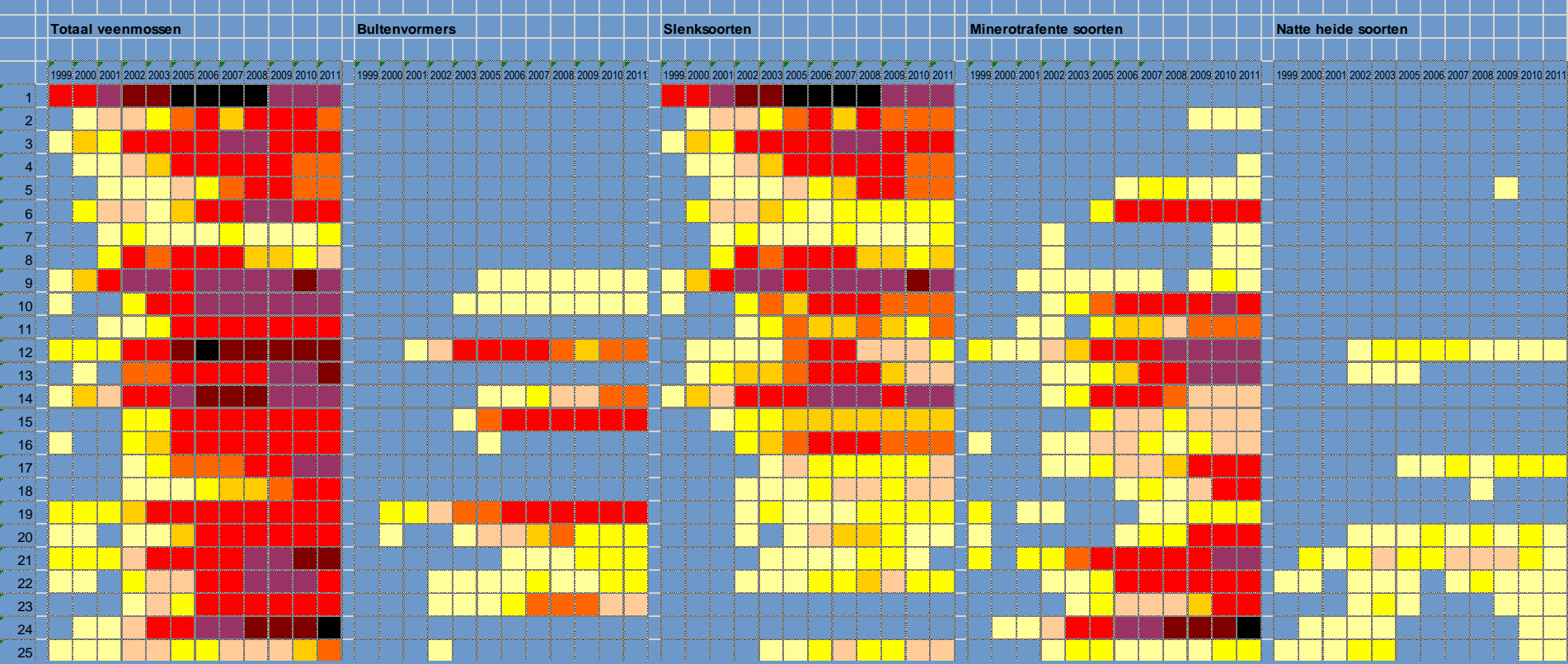

Transect 1 A

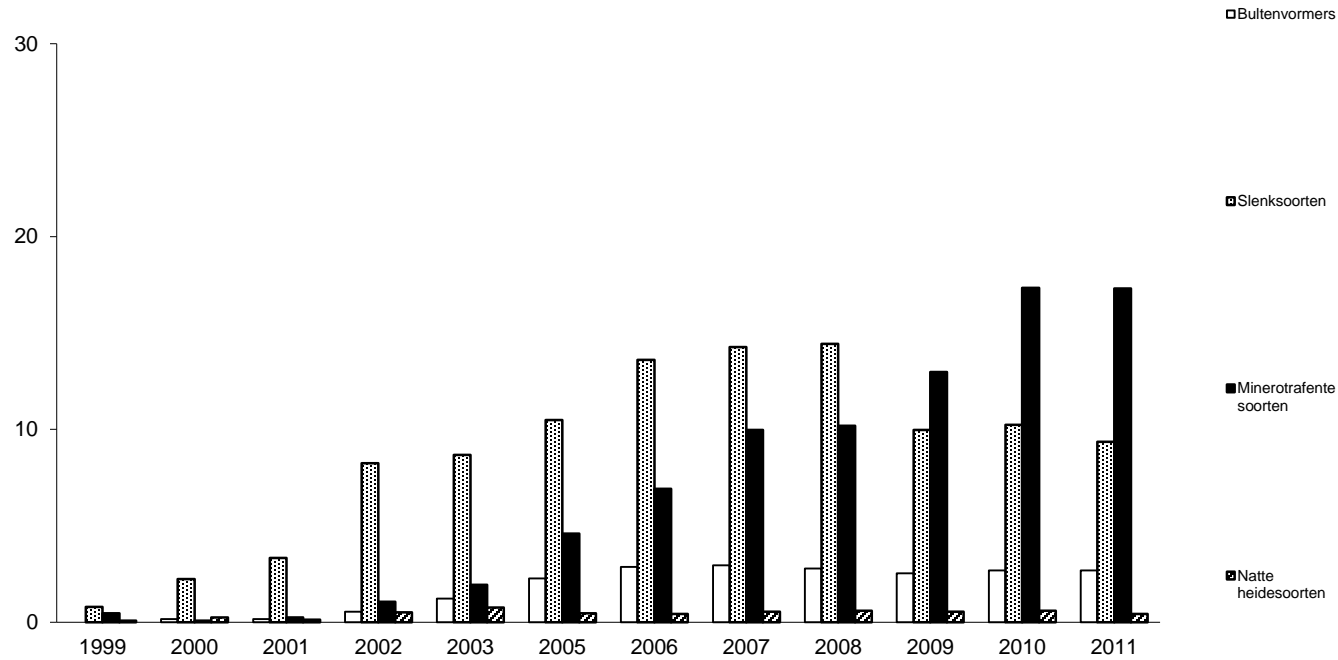

Veenmosbedekkingen in transect 1A in de periode 1999-2011

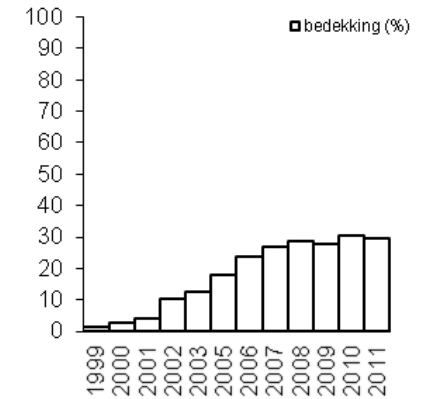

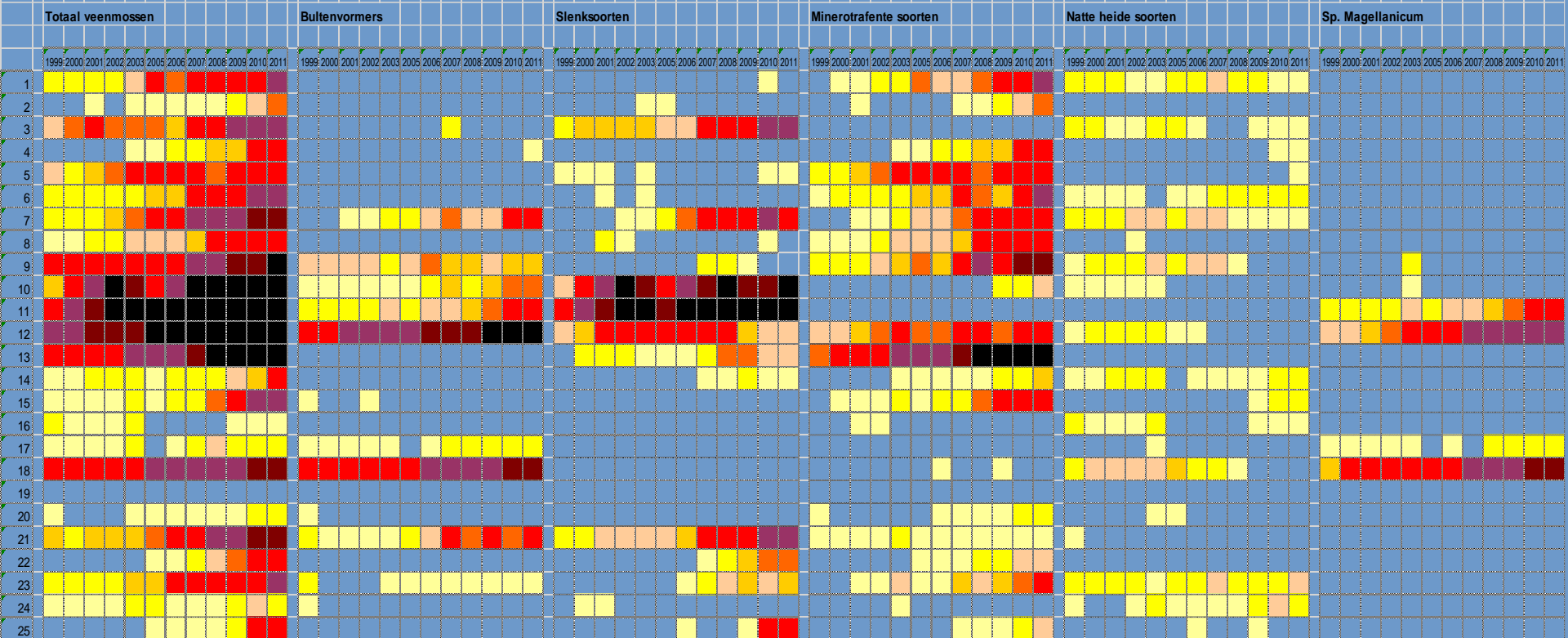
Bedekkingen (%) transect 1A

Totale veenmosbedekking transect 1A

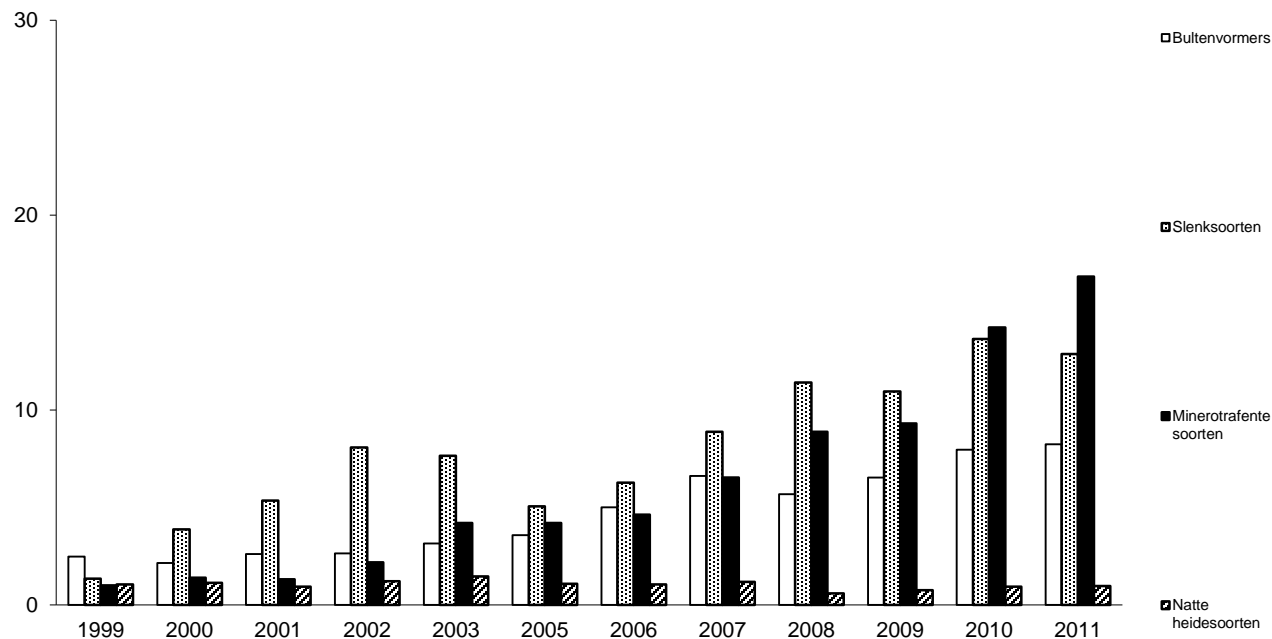

Veenmosbedekkingen in transect 1C-west in de periode 1999-2011

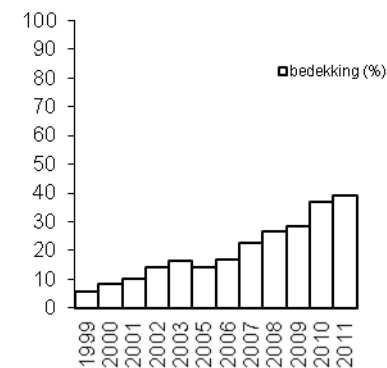

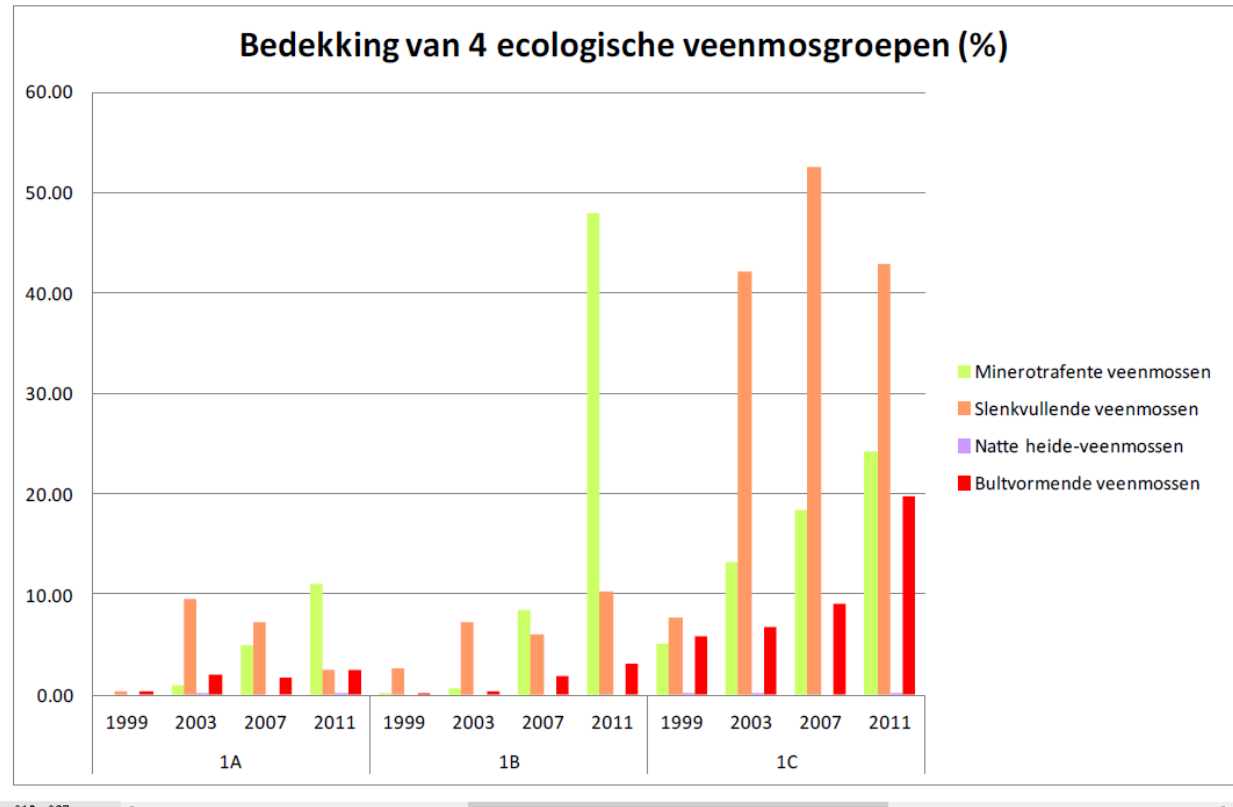
Bedekkingen (%) transect 1C-west

Totale veenmosbedekking transect 1C-west

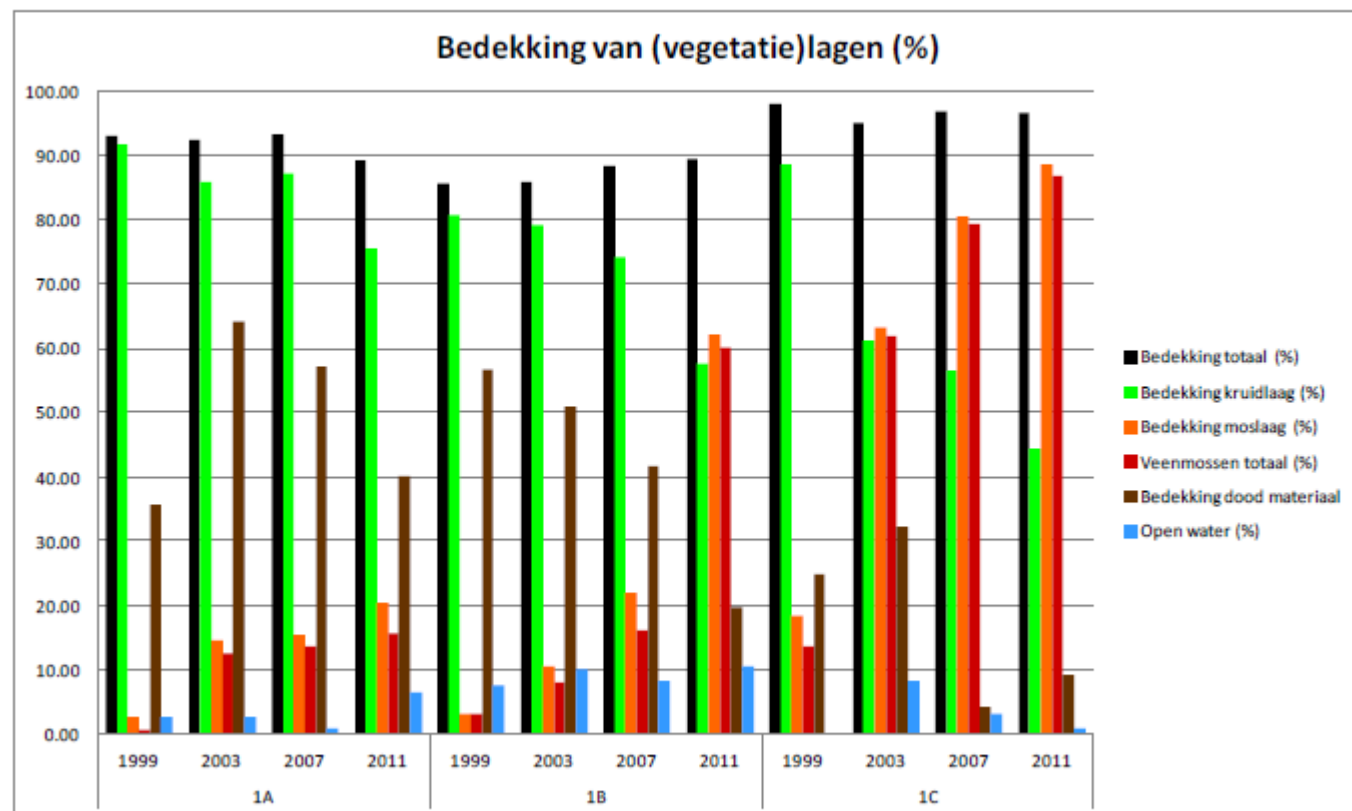

B1c Ontwikkeling vier veenmosgroepen in de opnamen van 2011

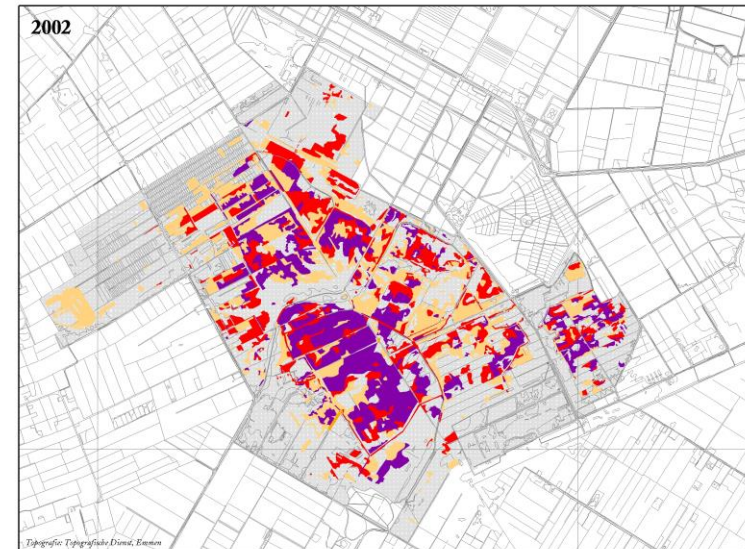
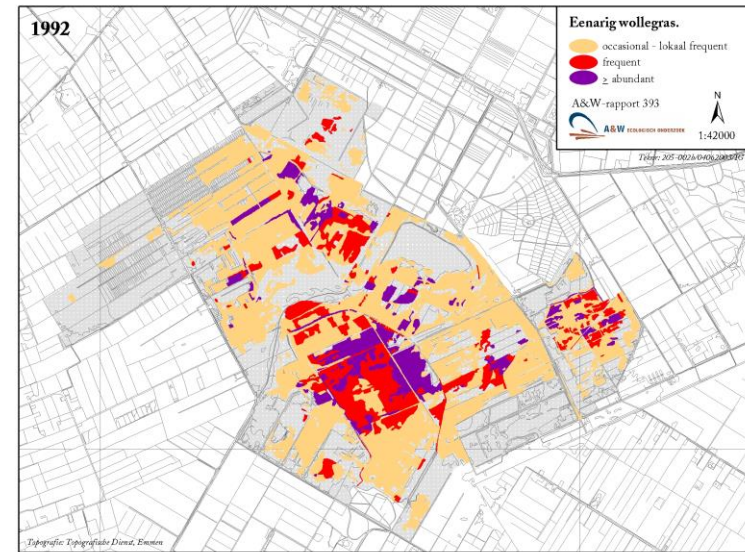

B1d Ontwikkeling van vegetatielagen in de opnamen van 2011

Samenvatting ontwikkelingen:

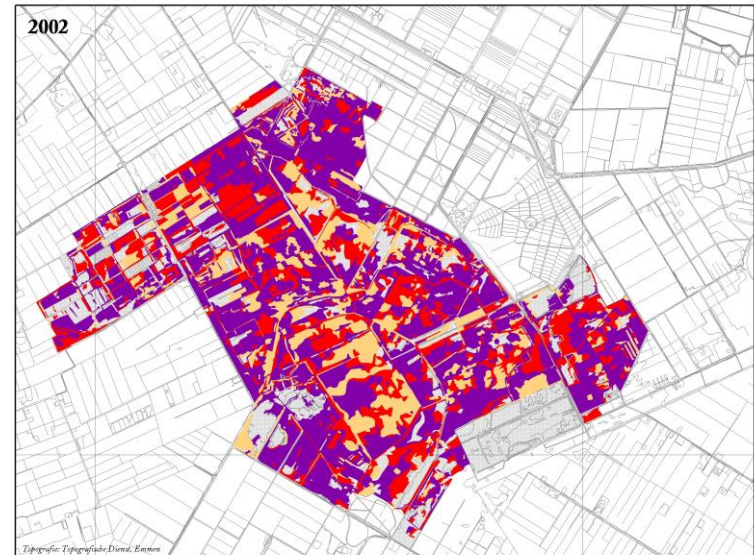
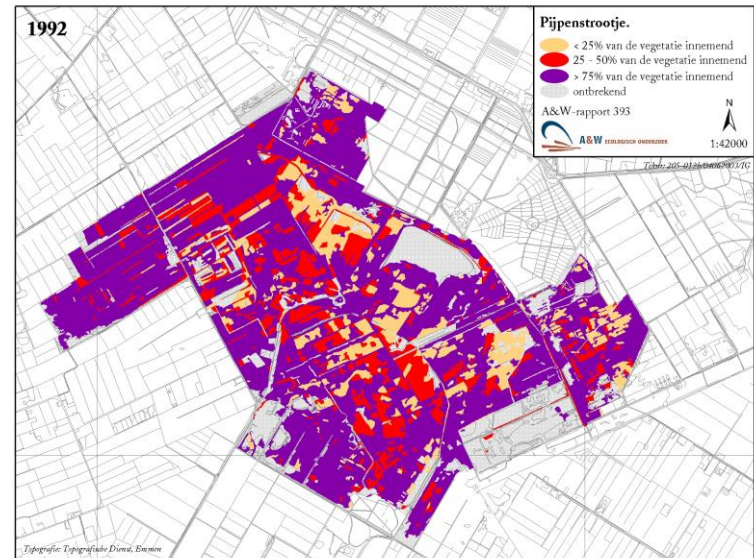
- Vanaf 1999 schoksgewijze vernatting
- Explosie slenkvegetaties
- Sterke toename eenarig wollegras
- Fragmentatie pijpenstrootje velden
- Toename totaal aandeel veenmossen
- Lokaal ontwikkeling via drijftillen
- Na 2006 afvlakking/stabilisatie

Pijpenstrootje: een taai gevecht....

- Strategie: door vernatting verzuipen, bevorderen ontwikkeling acrotelm
- Redelijk succesvol, maar:
  - Klimaat: droge voorjaren
  - Randinvloeden en sterk wisselend maaiveld binnen compartimenten
- Soms lokaal ook toename!

Hoe verloopt de vegetatiesuccessie na vernatting?

Karakteristieke ontwikkeling vanuit dophei/pijpenstrootjevegetatie:
eenarig wollegras, waterveenmos, fraai veenmos → bultvorming: wrattig veenmos,
hoogveenveenmos

Maar soms ook heel anders: met hoog aandeel minerotrafente soorten,
bijvoorbeeld gewoon veenmos en gewimperd veenmos. Bultvorming via Gewoon
veenmos en gewimperd veenmos.....

Grote verschillen in ontwikkeling per compartiment

Verlanding vanuit open
water

Natuurmonumenten

Waterveenmos, veenpluis,
eenarig wollegras

Natuurmonumenten

Greppel, opgevuld
met waterveenmos,
wordt overlopen
door hoogveen
veenmos

Bult met gewoon
veenmos, gewimperd
veenmos, wrattig
veenmos

Natuurmonumenten

Dank u wel. Vragen?

Foto's: Beeldbank Natuurmonumenten,
Klaas van der Veen, Roel Douwes

Met dank aan Klaas van der Veen voor
informatie en boeiende veldbezoeken